

כ"א שבט תשע"ט
27 ינואר 2019

מנהלים יקרים,

הנחיות לתרגיל למידה מרחוק בשעת חירום

משרד החינוך בשיתוף פיקוד העורף, מפעיל מדי שנה, תרגיל התגוננות ארצי המדמה מצב של שיגרה בלמידה מרחוק בעתות חירום. המעבר משגרה למצב של למידה מרחוק בשעת חירום מצריך היערכות מערכתית נרחבת, כדי לאפשר לתלמידים מכל הארץ המשך שגרת למידה מרחוק.

מסמך זה, מאגד הנחיות לבתי הספר בתהליך ההיערכות וההפעלה בתרגיל ההתגוננות הארצי.

בשנת הלימודים תשע"ט יקיים משרד החינוך תרגיל למידה מרחוק בחירום, בין התאריכים ג' באדר ב' תשע"ט, 10 במרץ ל' ז' באדר ב', 14 במרץ 2019.

תרגיל למידה מרחוק בחירום יערך במחוז תל אביב ביום רביעי, ו' באדר ב', 13 מרץ 2019

התרגיל מיועד לניסוי המערכות המקוונות של המשרד עם עומסי שימוש לא רגילים, כדי להיערך לשע"ח אמת. התרגיל מיועד למורים ותלמידים ללמידה של תכנים לימודיים מתוקשבים, ניהול שיח מקוון של המורה עם התלמידים במרחב הלמידה הכיתתי שבאתר בית הספר ושימוש במערכות סינכרוניות לשיעורים "בשידור חי" בזמן חירום.

בנוסף, תיבחן היכולת של ספקי התוכן והתשתיות ללמידה מרחוק לתת מענה אפקטיבי בזמן חירום תוך מתן דיווח על קשיים או תקלות בהם נתקלו. **כלל בתי הספר בארץ מחויבים להשתתף בתרגיל למידה מרחוק בחירום, ולהפעילו במרחב הכיתתי באתר הבית ספרי.**

לצורך כך, נבנה אתר ייעודי הכולל:

1. **"מרחב אתנחתא"** - המפנה לפעילויות הפגה.
2. **"מרחב מעבר ללמידה"** - המפנה לתוכן דיגיטלי לימודי, *ל"צ 8 חינוכי" – הכולל שיעורים מקוונים לפי מערכת שעות (בית ספר מקוון) ואפשרות להזמנת כיתה מקוונת למורים המעוניינים להעביר שיעור מקוון.
3. **"צו 8 בחינוך"** – הפעלת בית ספר מקוון על ידי מורים "מגוייסים" לשיעורים מקוונים במגוון נושאים המותאמת לתלמידי יסודי והזמנת כיתה וירטואלית פעילים רק בשעת חירום אמיתית.
4. **"מרחב הנחיות"** – המפנה למידע והנחיות על תפעול הלמידה בשעת חירום, התמודדות ותמיכה רגשית ודגשים בהפעלת הפורטל הבית ספרי בשעת חירום.
- 5.

על בית הספר לבצע מספר פעולות טרם היערכות ללמידה בשעת חירום כבר בתחילתה של כל שנה על פי ההנחיות המופיעות בקישורים הבאים: נוהל למידה בחירום אמת , חשיבות הפורטל הבית ספרי , מידע והנחיות המפורט לבעלי תפקידים

עם קבלת הודעה זו עליכם לפעול על פי ההנחיות המפורטות בהתאם לשלבים הבאים:

א. מהלך ראשון – היערכות לתרגיל

היערכות בית הספר לתרגיל "למידה מרחוק" בחירום, תחל מיום ראשון כ"א בשבט תשע"ט ה' 27 בינואר עד יום רביעי כב' באדר א' תשע"ט, 27 בפברואר 2019.
בתום שלב ההערכות עליכם לדווח בטופס המחוזי המצורף כאן

ב. מהלך שני – הפעלת התרגיל

העברת הודעה על הפעלת התלמידים בתרגיל "למידה מרחוק" בחירום, ממטה המשרד באמצעות RSS אל הפורטלים הבית ספריים.
בתום הפעלת התרגיל עליכם לדווח בטופס המחוזי המצורף כאן

הנחיות מפורטות לקראת התרגיל ניתן למצוא בנספחים למכתב זה:

נספח 1 – שלב הערכות

נספח 2 – שלב הפעלה

נספח 3 – מפרט היערכות והפעלה

נספח 4 – הצעה לנוסח אגרת להורים

נספח 5 – סיוע במחוז

בברכה,

יעל ירון

מדריכה מחוזית לתקשוב, ממונה על התקשוב

מחוז תל אביב

העתקים:

חיה שיטאי – מנהלת מחוז תל אביב

רונית זכאי – מפקחת המחוז

שוש נגר – מחמ"ד מחוז תל אביב

פיקוח יסודי

פיקוח על יסודי

נספח 1 – שלב ההערכות - פעולות שעל בית הספר למלא מרגע קבלת ההודעה על פתיחת המהלך הראשון:

1. מנהל בית הספר ינחה את המורים להיערך לתרגיל למידה מרחוק בחירום על פי המתווה והמתכונת המתאימה לשכבת הגיל **בתאריכים 27 בינואר עד 27 בפברואר 2019**.
2. רכז התקשוב / אחראי ביטחון לחירום של בית הספר, יסייע למורים לבחור פעילות מתוקשבת **מסביבת למידה מרחוק בשעת חירום** הכוללת: "מרחב אתנחתא" - המפנה לפעילויות הפגה (משחקים והרצאות אקדמיה ברשת), "מרחב מעבר ללמידה" - המפנה לתוכן דיגיטלי לימודי (משימות מקוונות מהקטלוג החינוכי), שיעורים מקוונים "צו 8" בחינוך לתיכון. "מרחב הנחיות" – המפנה למידע והנחיות על תפעול הלמידה בשעת חירום, התמודדות ותמיכה רגשית ודגשים בהפעלת הפורטל הבית ספרי בשעת חירום.
3. המורים יתרגלו עם התלמידים ביצוע פעילות מתוקשבת ותגובות בפורום שבאתר בית הספר.
4. **השתתפות בשידורים חיים מקוונים:**
 - א. במסגרת הפעלת תכנית "אקדמיה ברשת" תלמידי בתי הספר היסודיים, חטיבות הביניים ותיכונים, יוכלו לצפות בשידורים חיים מקוונים בהובלת בני נוער ובהשתתפות מומחים אורחים בסגנון "תכניות הבוקר".
 - ב. השידורים יעסקו בנושאים המתאימים לזמן הפגה וקשורים לעולם הנוער בתחומי טכנולוגיה, יזמות, מנהיגות, זכויות נוער, תרבות, העשרה ופנאי.
 - ג. השידור החי יתקיים **במהלך תרגיל הלמידה** בחירום מידי יום בתאריכים 19.3.14-10 ובין השעות 18:00-20:00.
 - ד. ערוץ השידור יהיה פתוח לכולם במהלך כל השבוע.
 - ה. המורה יבצע הרשמה עבור התלמידים לשידורים החיים המקוונים.
 - ו. המורה יפרסם במרחב כיתתי/מקצועי את הקישור לערוץ השידור שיקבל בעקבות ההרשמה וינחה את התלמידים להיכנס לשידור שבחר בשעה היעודה.
 - ז. המורה יוודא את השתתפות תלמידיו בשידורים החיים.
 - ח. המורה ינחה את התלמידים להצטייד באמצעי קצה מחובר לאינטרנט ואמצעי שמע (רמקולים, אוזניות).
 - ט. רכז תקשוב / אחראי ביטחון לחירום (בבתי ספר שלא בתכנית התקשוב) בבית הספר, ידווח למנהל על סיום ההערכות לתרגיל.
 - י. מנהל בית הספר ידווח למפקח/מדריך התקשוב במחוז על סיום היערכות לתרגיל "למידה מרחוק" בחירום באמצעות הטופס המחוזי.
 - יא. במקרה של קריסת האתר הבית ספרי, המורים יפנו את התלמידים לפעול באמצעי תקשורת חלופיים.

משרד החינוך
מינהל תקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

נספח 2 – שלב ההפעלה - תרגיל "למידה מרחוק" בחירום עם התלמידים

א. התלמידים יונחו להיכנס למרחב כיתתי/ מקצועי שבאתר בית הספר, מתום יום הלימודים ולא לפני השעה 12:00 ועד השעה 22:00 ולבצע את פעולות הבאות :

ב. ביצוע פעילות מתוקשבת שנבחרה ופורסמה במרחב הכיתתי/ מקצועי והשתתפות בשידור החי המקוון(יש לוודא כי לתלמידים אמצעי קצה מחובר לאינטרנט ואמצעי שמע)

ג. קיום שיח מקוון עם המורה על הפעילות המתוקשבת ו/או על ההרצאה המקוונת.

ד. רכז תקשוב / אחראי ביטחון לחירום (בבתי ספר שלא בתכנית התקשוב) בבית הספר, ידווח למנהל על סיום ביצוע התרגיל.

ה. מנהל בית הספר ידווח למפקח/מדריך התקשוב במחוז על סיום ביצוע לתרגיל
"למידה מרחוק" בחירום באמצעות הטופס המחוזי 24 שעות מסיום התרגיל – עד ליום חמישי
14.3.19 באמצעות הטופס המחוזי.

משרד החינוך
מינהל תקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

נספח 3 - מפרט היערכות והפעלת התרגיל: סביבת למידה מרחוק בשעת חירום כוללת הפניה למאגר יחידות הוראה מתוקשבות, למערכת הרצאות מקוונות, מידע והנחיות לשעת חירום, הנחיות להתמודדות במצבי לחץ בשעת חירום ולדגשים בהפעלת הפורטל בית הספר ומרחבי הכיתות לשיח מקוון

השיעורים לתלמידי התיכון באחריות המזה"פ. להלן מפרט ההפעלה:

משרד החינוך
מינהל תקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

מהלך התרגיל		סוג פעילות	הפעולה הנדרשת
חובה: בתי הספר יסודיים וחט"ב נדרשים במסגרת התרגיל להיערך לביצוע משימה לימודית מקוונת. בנושא אבטחת מידע וסייבר ובנוסף לה, שיח מקוון, ו/או השתתפות בשידורים חיים מקוונים			
שלב היערכות	חובה פעילות מתוקשבת בנושא אבטחת מידע וסייבר. שיח מקוון	יש לבצע פעילות מתוקשבת בנושא אבטחת מידע וסייבר. הלמידה הכיתתי/מקצועי באתר בית הספר, תוך שמירה על תרבות שיח וכבוד האחר.	
	יש לבחור עבור התלמידים את אחת מהפעילויות הבאות המתוקשבות המוצעות ולהעלות למרחב הכיתתי	יש לבחור עבור התלמידים את אחת מהפעילויות הבאות <u>המרחב הפדגוגי</u> <u>הקטלוג החינוכי</u> <u>אתר הנושא השנתי שומרים על אחדות ושומרים על ייחודיות</u> <u>משימה בנושא אבטחת מידע וסייבר - חובה (יסודי וחט"ב)</u>	צו 8 בחינוך" לתיכון *מהלך זה מופעל באחריות המזכירות הפדגוגית הלמידה תתקיים השנה במסלול אחד: - שיעורים מקוונים ברישום <u>מראש</u> לפי מערכת סדורה בכל ימי התרגיל. - בחירת פעילות מתוקשבת שתוצב במרחב הכיתתי ביום התרגיל - לתיכונים - התקנה וכניסה לכיתה הסינכרונית לבדיקת התחברות ויכולת צפייה ושמע אקדמיה ברשת: שידורים חיים בהנחיית בני נוער: <u>קישור להרשמה</u> <u>קישור לסביבת השידורים החיים</u> הרצאות מומחים מוקלטות <u>מאגר הרצאות/ מאגר vod בקטלוג החינוכי</u>
שלב ההפעלה		- ביצוע משימה מקוונת בנושא סייבר ואבטחת מידע שנבחרה על ידי המורה עבור התלמידים במרחב הכיתתי ופעילויות נוספות לבחירה – אקדמיה ברשת: שידורים חיים או הרצאה ממאגר VOD - קיום שיח מקוון במרחב הכיתתי בעקבות המשימה המתוקשבת.	
עדכון נתונים	באחריות המטה הארצי	- עדכון נתונים של מספר בתי הספר, מספר תלמידים ופילוח לפי שייכות לתכנית התקשוב, בכל מחוז. (ממערכות המשרד) - עדכון מספר בתי ספר, כיתות ותלמידים שנרשמו לשידורים החיים המקוונים בשלב ההיערכות לתרגיל - עדכון מספר התלמידים, שהשתתפו בכל יום בהרצאות המקוונות.	
	באחריות מפקחי המחוזות	מפקחי / ממונה התקשוב יעדכנו את <u>הקובץ המצורף</u> וירשמו את מספר בתי הספר וכיתות שנערכו לקראת תרגיל החירום: קיום שיח מקוון, פעילות מתוקשבת ו/או הרצאה מקוונת	
	באחריות בתי הספר	- דיווח על סיום שלב היערכות <u>בטופס שבקישור זה</u> עד יום שישי, ה' – 01.03.19 - דיווח על סיום התרגיל <u>בטופס שבקישור זה</u> עד יום חמישי, ה' – 14.03.19	

• השיעורים לתלמידי התיכון באחריות המזה"פ.

נספח 4 - הצעת נוסח להפצה אגרת להורים (עברית, ערבית)

להורים שלום רב,

הנדון: תרגיל "למידה מרחוק" בשעת חירום לשנת תשע"ט

תרגיל התגוננות ארצי במוסדות החינוך יערך בחודש מרץ 2019. כחלק מהיערכות לשעת חירום יתקיים תרגיל "למידה מרחוק", במהלכו יפעלו התלמידים מבית הספר או מהבית החל מתום יום הלימודים ועד השעה 22:00 באותו היום. תרגיל "למידה מרחוק" יופעל החל מיום ראשון 10 במרץ 2019 ג' באדר ב' תשע"ט ועד 14 במרץ 2019, ז' באדר ב' תשע"ט.

תרגיל למידה מרחוק בחירום יערך במחוז תל אביב ביום רביעי, ו' באדר ב', 13 מרץ 2019

השימוש בסביבה מקוונת בכלל ולמידה מרחוק בפרט בשגרה כמו גם בחירום, מהווים תחליף נוסף למסגרת הפעילות הלימודית, כאשר התלמידים ו/או המורים אינם יכולים להגיע פיזית לבית הספר. למידה מרחוק תאפשר למורים לקיים שיגרת הוראה מבית הספר, מהבית, או ממרחב הוראה מיוחד, כאשר התלמידים לומדים בביתם ושומרים על קשר באמצעות רשת האינטרנט או הטלפון. חשוב להכיר את * **הפורטל הבית-ספרי** ומרחבי הלמידה הכיתתיים שבו כדי שהתלמידים ידעו להיעזר בו ולתקשר בניהם ועם צוות בית הספר בשגרה ובחירום כאחד. אתר בית הספר משמש כלי תקשורת מרכזי ומאפשר דרכי תקשורת מגוונות עם הצוות החינוכי של בית הספר (מחנך/ת הכיתה של ילדכם, יועץ/ת בית הספר, המנהל/ת וכו').

במהלך התרגיל יתנסו התלמידים מספר אופנים של למידה מרחוק:

1. ביצוע פעילות מתוקשבת שתפורסם במרחב הכיתתי / מקצועי באתר בית הספר.
2. קיום שיח מקוון עם המורה בפורום של המרחב הכיתתי / מקצועי באתר בית הספר.
3. השתתפות בשידורים מקוונים בשידור חי, בתחומי דעת ועניין שונים בהתאם לשכבת הגיל.

אתם מוזמנים להיכנס לסביבת למידה מרחוק בשעת חירום ולהכיר את מגוון הפעילויות המוצעות לתלמידים באמצעים ללמידה מרחוק, מאגר יחידות הוראה מתוקשבות, הרצאות מקוונות, הנחיות והדגשים.

חשוב להתנסות במערכות ולהכיר אותן מבעוד מועד, שכן תרגול והיכרות בשגרה מהווים בסיס להתנהלות בעת חירום.

נוקיר שיתוף פעולה וסיוע לילדכם,

מנהל בית הספר

(כל מנהל בית ספר יוסיף את שמו וחתימתו ואת לוגו בית הספר, למכתב המופנה להורים. אנו ממליצים שכל מנהל ינסח את המכתב בהתאם למתווה המתאים לשלב הגיל של בית הספר) הנחיות נוספות להורים סביבת "למידה מרחוק" בשעת חירום, נוסח: אגרת להורים - עברית,

אגרת להורים - ערבית

*** כל בית ספר יוסיף במקום זה את הקישור לפורטל בית הספר**

أولياء الأمور الأعزاء -

الموضوع: تمرين "التعلم عن بعد" أثناء حالات الطوارئ لسنة 2019

سعدت تمرين الدفاع الوطني في المؤسسات التعليمية لسنة 2018 في شهر فبراير شباط. كجزء من الاستعداد والتأهب لحالات الطوارئ سيجري تمرين "التعلم عن بعد"، الذي خلاله سينشط التلاميذ من المدرسة أو من المنزل، وذلك ابتداء من ساعات ما بعد دوام المدرسة وحتى الساعة 22:00. ممارسة "التعلم عن بعد" ستقام من يوم الأحد 10.3.2019 وحتى يوم الخميس 14.3.19.

استخدام بيئة الإنترنت بشكل عام والتعلم عن بعد بشكل خاص في الأوقات الاعتيادية والروتينية وفي حالات الطوارئ، هو بديل آخر لإطار نشاط التعلم. عندما لا يستطيع التلاميذ و/أو المعلمين الذهاب إلى المدرسة جسدياً فإن التعلم عن بعد يمكن المعلمين من إجراء روتين تعليمي من المدرسة، المنزل، أو من مكان تعليم خاص، حيث يدرس التلاميذ في المنزل ويتواصلون عبر الإنترنت.

من المهم التعرف على "الموقع المدرسي" والصفوف الدراسية الافتراضية لكي يعرف التلاميذ كيفية استخدامها والتواصل من خلالها مع زملائهم، مع الطاقم الدراسي ومع العاملين في المدرسة، إن كان ذلك في الأيام الاعتيادية الروتينية أو أثناء حالات الطوارئ. يشكل موقع المدرسة أداة اتصال رئيسية تمكن التواصل بطرق مختلفة مع الطاقم التعليمي في المدرسة (مربي صف أولادكم، مستشار، مدير المدرسة، إلخ).

خلال هذا التمرين سيمارس التلاميذ أشكال متعددة من التعلم عن بعد:

1. أداء مهمة عبر الإنترنت، حيث سيتم نشر هذه المهمة في قاعدة البيانات المهنية للصف في موقع المدرسة.
2. التواصل والحديث عبر الإنترنت مع المعلم في منتدى الصف على موقع المدرسة أو في منتدى المواضيع المهنية الافتراضية.
3. المشاركة بحصة متزامنة ببحث مباشر في مواضيع مختلفة حسب الفئة العمرية (مجموعة متنوعة من المحاضرات عبر الإنترنت).

أنتم مدعوون للدخول لفضاء "التعلم عن بعد" أثناء حالات الطوارئ والتعرف على الأنشطة المتنوعة المقدمة للتلاميذ بأساليب التعلم عن بعد.

من المهم التعرف على كافة النشاطات وتجربتها مسبقاً وذلك لأن التمرين والممارسة أثناء الحياة الاعتيادية والروتينية يعتبر الأساس للسلوك أثناء حالة الطوارئ.

نقدر لكم تعاونكم ومساندة أولادكم،

مدير المدرسة

(على كل مدير مدرسة أن يضيف اسمه والتوقيع على الرسالة الموجهة إلى الآباء والأمهات. نحن نشجع كل مدير صياغة رسالة مماثلة وفقاً للفئة العمرية للمدرسة).

هناك توجيهات أخرى للأهل في السحابة التربوية. أولياء الأمور الأعزاء - - קישור לנוסח אגרת ערבית

كل مدرسة تقوم بإضافة رابط لموقع المدرسة هنا.

משרד החינוך
מינהל תקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

נספח 5 – סיוע במחוז

צוות מדריכי התקשוב במחוז תל אביב אמון על ביצוע התרגיל ונערך לסייע לבתי הספר.

להלן בעלי תפקידים בצוות:

אזור	שם המדריך	מייל
מדריכה מחוזית לתקשוב (כלל הרשויות)	יעל ירון	yael1965@gmail.com
אחראית מרחב צפון (נתניה, הרצליה, רמה"ש, חוף השרון)	נירית כשדאי	nirit72@gmail.com
אחראית מרחב דרום (חולון, אזור, בת ים, גבעתיים)	ליאור סיבוני - בן בשט	likobb@gmail.com
פתח תקווה	קרינה בטאט	karina@israel365.info
אחראית מרחב מרכז (ר"ג, ק.אונו, בני ברק, אור יהודה)	שירלי טרקאלטאוב	shirlist@gmail.com